

Nationell nätverksträff

Elevhälsosamtal och Elevhälsodata

Gemensam information- och tjänstesamordning
49 kommuner i Västra Götaland och
Västra Götalandsregionen i samverkan

Tema:
Lyssna in Användarna

Agenda

09:00 Start

- Välkommen och introduktion
- Information om Elevhälsodata Väst (EHDV)
- Stina Lempert Taxén, Socialdepartementet
- Hur kan insamlingen av data kring barns och ungas hälsa förbättras?

09:40–09:50 Paus

09:50-10:50

- Tess Alexanders masterarbete- Skolsköterskornas erfarenheter av EHDV
- Åtgärder utifrån Tess arbete

10:50–11:00 Paus

11:00-11:20

- Smågruppsdiskussioner med fokus på användarperspektiv och möjliga förbättringar

11:20 Uppsamling

11:40 Filmvisning

11:55 Avslut

Vilka är vi?

- Angelica, Linda, Rebecca och Tess
- Funktionskoordinatorer för Elevhälsodata väst och arbetar på GITS
- GITS står för Gemensam Information och Tjänstesamordning 49 kommuner och Västra Götalandsregionen i samverkan

Om Elevhälsodata Väst

Projektet startade under namnet "Elevens hälsa i fokus" men bytte namn till "Elevhälsodata Väst" när projektet avslutades och det övergick till förvaltning.

Projektet resulterade i två huvudkomponenter:

- Digitala självskattningsformulär för årskurs 4, årskurs 8 och gymnasiets första år, vilka fungerar som samtalsstöd vid det lagstadgade elevhälsosamtalet.
- En regionsgemensam databas som möjliggör jämförelser mellan exempelvis skolor, områden och kommuner på aggregerad nivå. Med etiskt godkännande och sekretessprövning kan forskare även koppla den insamlade självskattningsdatan till olika register.

-
- Tidigare har det saknats en möjlighet att samla in och sammanställa data från elevhälsan rörande barn och unga (6-18 år) bosatta i Västra Götaland.
 - Hälsainformation har samlats in på lokal nivå på olika sätt i samband med elevhälsosamtal i samtliga 49 kommuner samt 100 friskolor (totalt 1210 skolor), vilket har försvårat jämförelser.
 - År 2013 initierade Göteborgs stad (Center för Skolutveckling) ett samarbete för en regiongemensam elevhälsoenkät och databas.
 - Västra Götalandsregionen har drivit projektet Elevens Hälsa i Fokus, efter beslut av Regionstyrelsen och i samverkan med Göteborgs stad, Uddevalla kommun med flera.
 - Vid årsskiftet 2022/23 omvandlades projektet till den fortsatta verksamheten Elevhälsodata Väst (EHDV).

+

Syfte

- Att samla in och göra tillgänglig data om barns och ungas hälsoutveckling
- Att belysa barns och ungas perspektiv gällande hälsa och livsvillkor
- Att skapa förutsättningar för behovsanalys och evidensbaserade insatser riktade till den unga befolkningen i Västra Götaland

Mål

- Ett enhetligt arbetssätt som stödjer det goda elevhälsosamtalet
- Regiongemensamma elevhälsoenkäter för årskurs 4, 8 samt första året på gymnasiet
- En gemensam elevhälsodatabas för hela Västra Götaland
- Tillgång till aktuell och jämförbar elevhälsodata för barn och unga i Västra Götaland

Anslutna kommuner

EHDV status 25/26 ● Ansluten

HT2020 (PoC Prorenata Journal)

- Uddevalla kommun

HT2022 (PoC PMO)

- Göteborgs kommun

HT2023

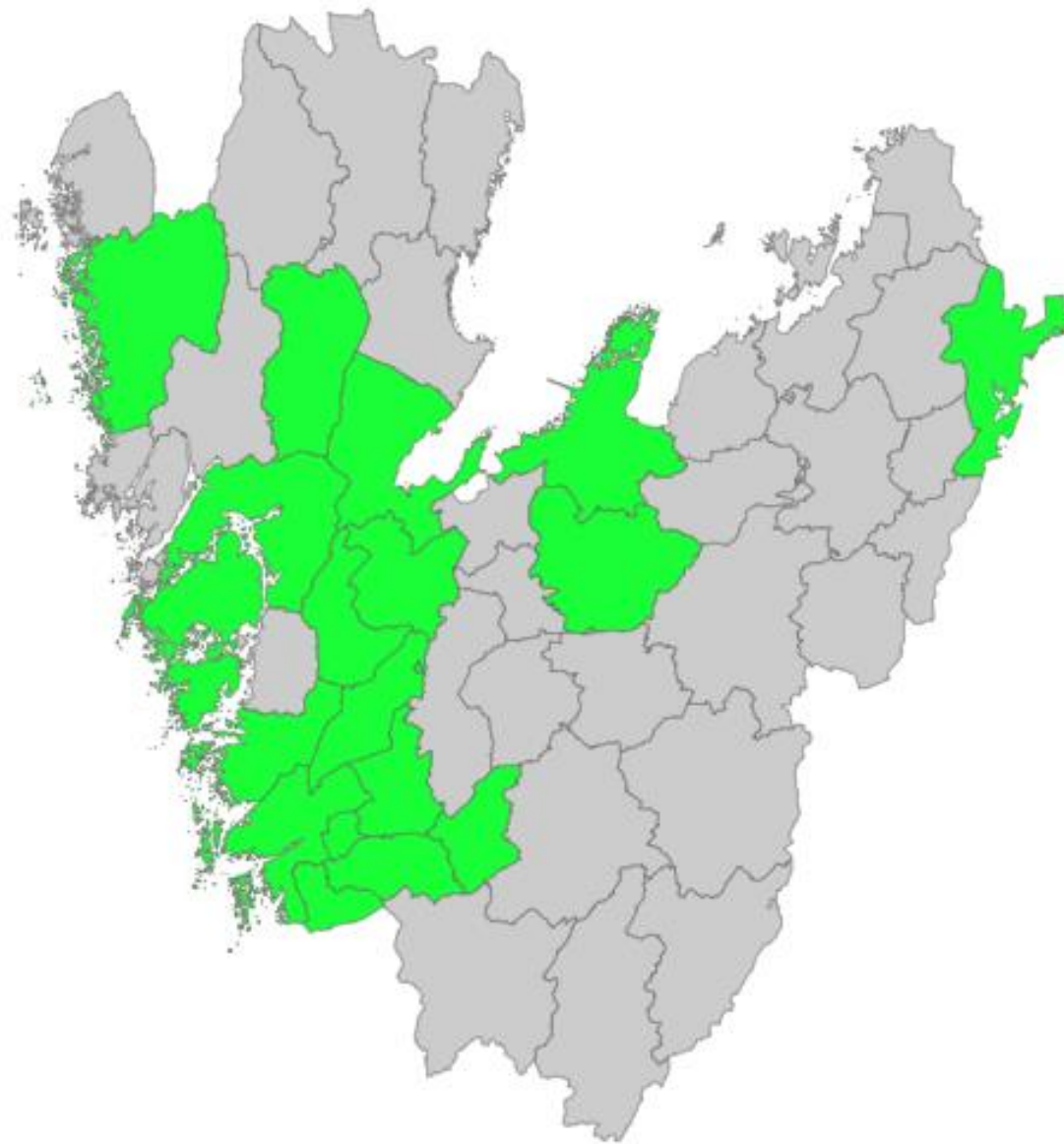
- Trollhättans Stad
- Mölndals stad (2 förvaltningar)
- Öckerö kommun

HT2024

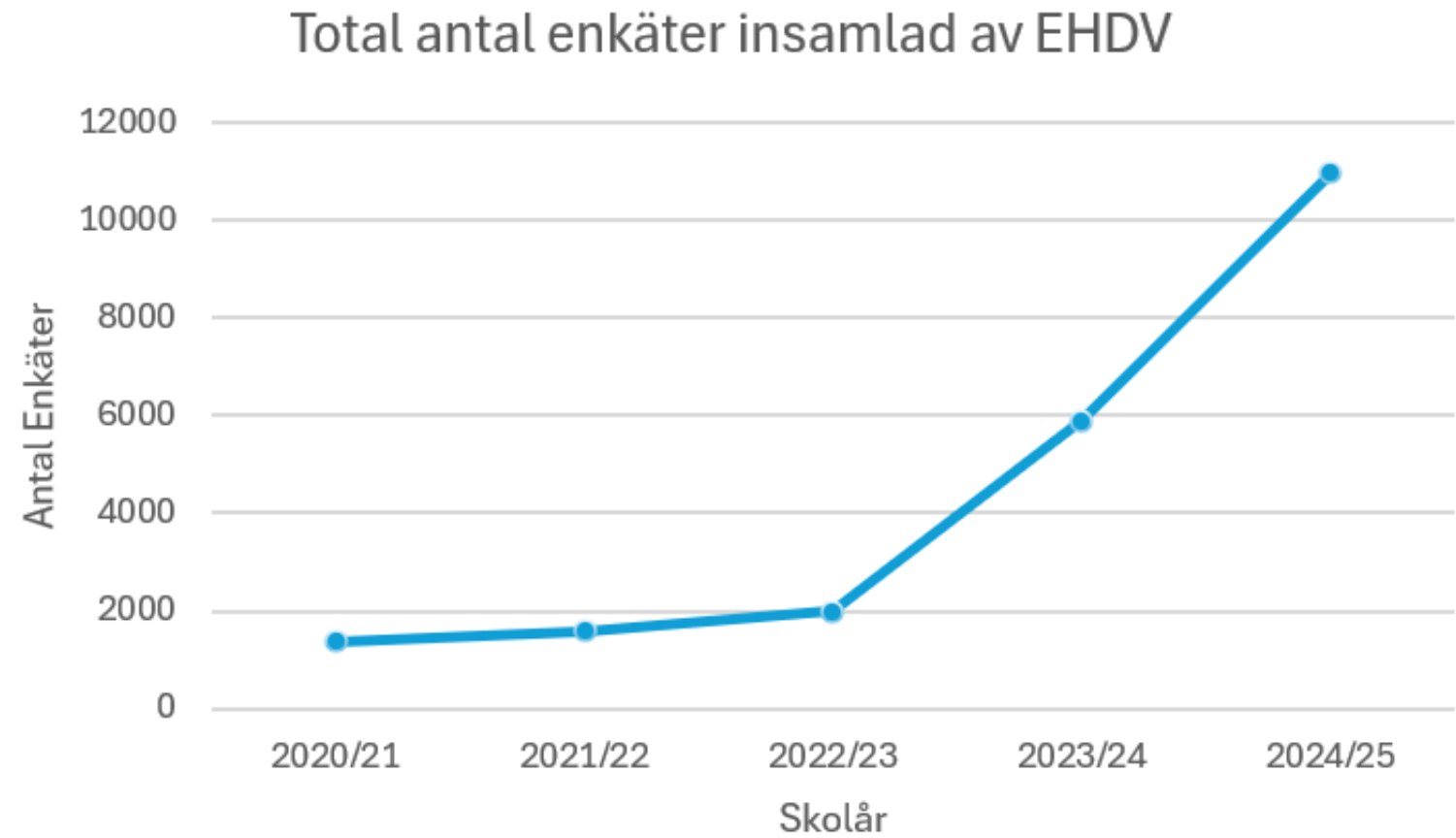
- Orust kommun
- Härryda kommun
- Lerums kommun
- Vänersborgs kommun
- Kunskapsförbundet Väst
- Färgelanda kommun
- Ale kommun
- Tjörns kommun
- Bollebygds kommun

HT2025

- Kungälv kommun
- Partille kommun
- Lilla Edet
- Tanums kommun
- Lidköpings kommun
- Karlsborgs kommun
- Vara kommun
- Naturbrukförvaltningen VGR

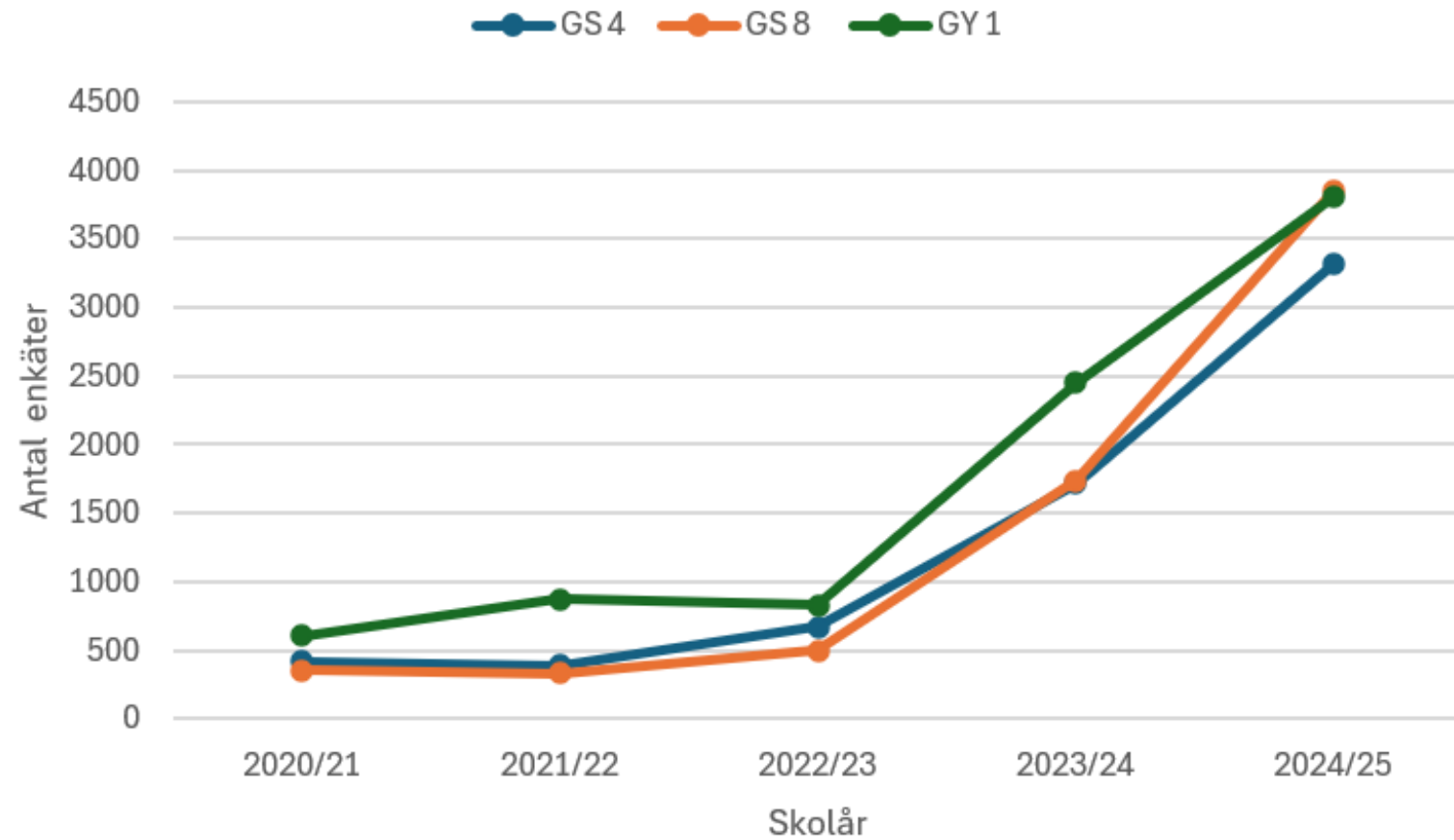

Total antal enkäter
insamlad av EHDV

Total antal enkäter
insamlad av EHDV
Per ÅK

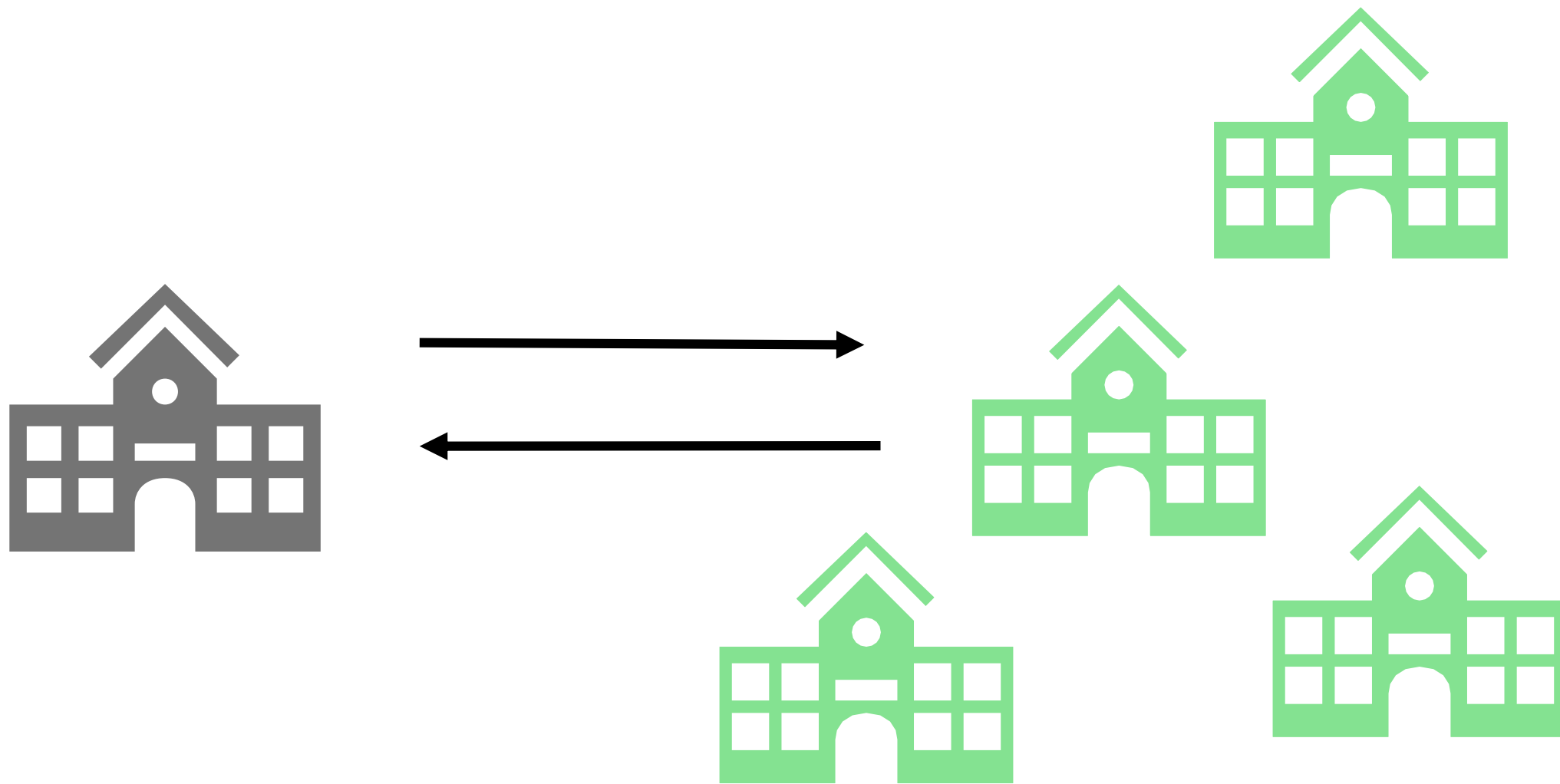
Antal enkäter insamlad av EHDV

Roller och behörighet

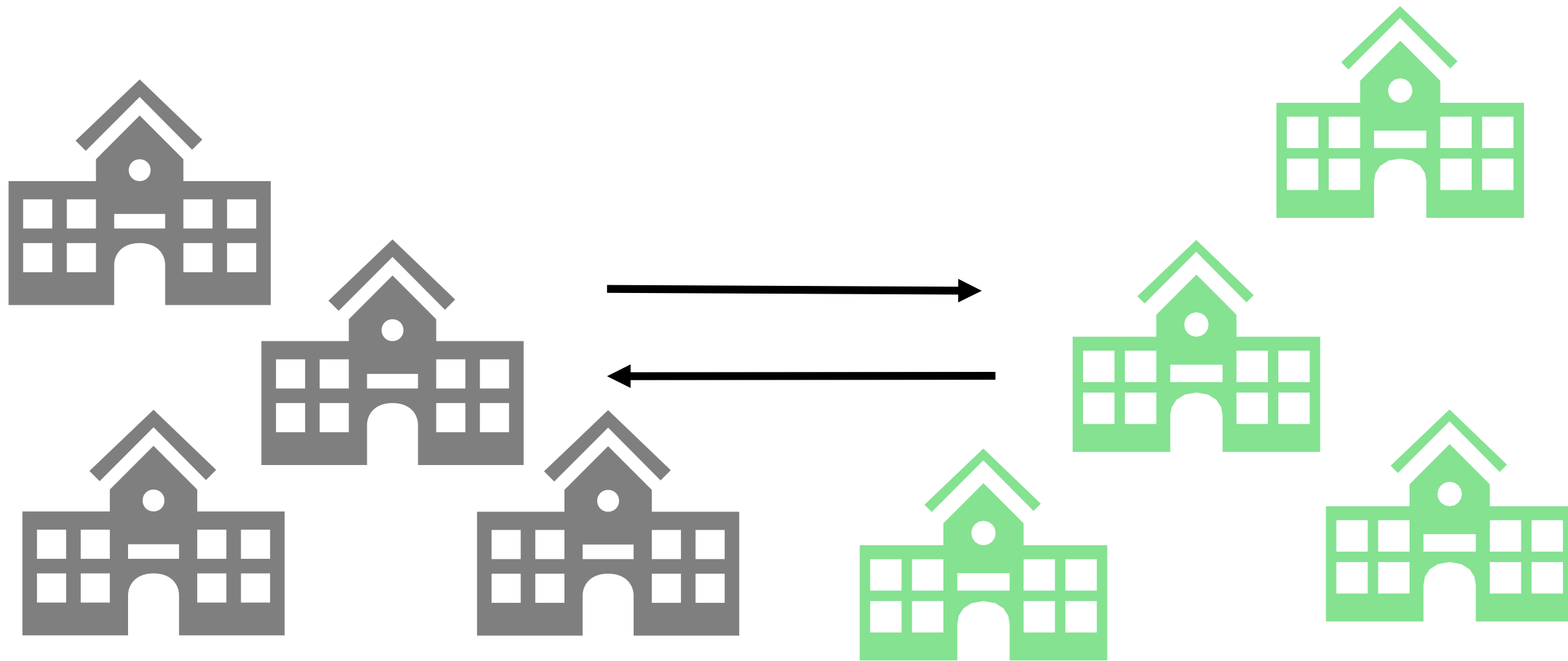
- Enkäterna kommer in på individnivå men presenteras anonymiserat och aggregerat till dem som har behörighet in i vårt statistikverktyg/administrationsgränssnitt
- Baseras på olika roller där alla har olika behörigheter
- Primära roller som används är:
 - Regionuppföljare
 - Skolhuvudmannadministratör
 - Skolhuvudmannauppföljare

Hur kan man jämföra data – inom skolhuvudmannen

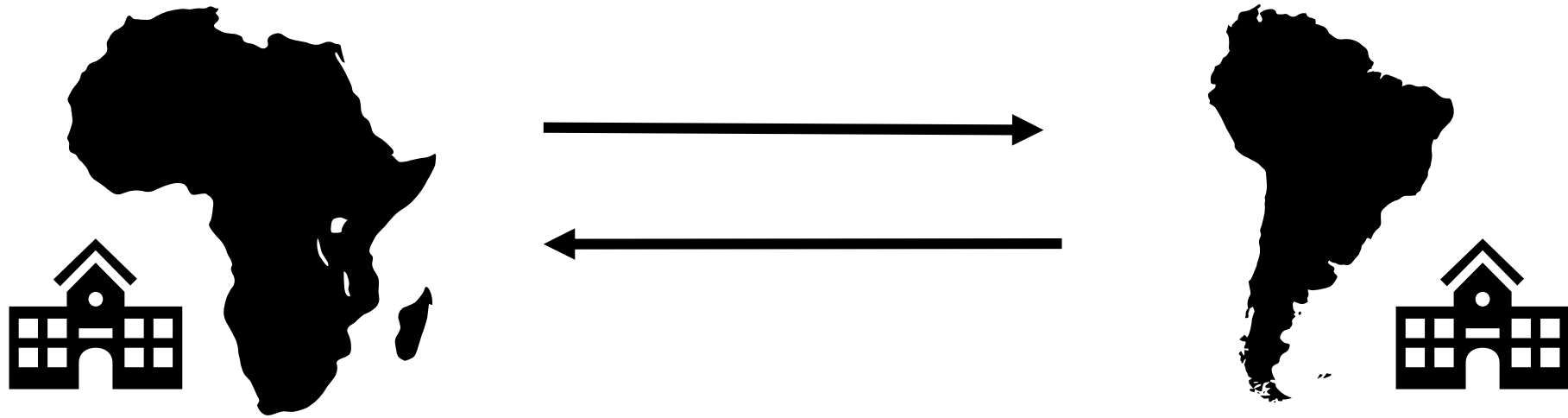
En skola i förhållande till andra skolor inom skolhuvudmannen

Hur kan man jämföra data – inom skolhuvudmannen

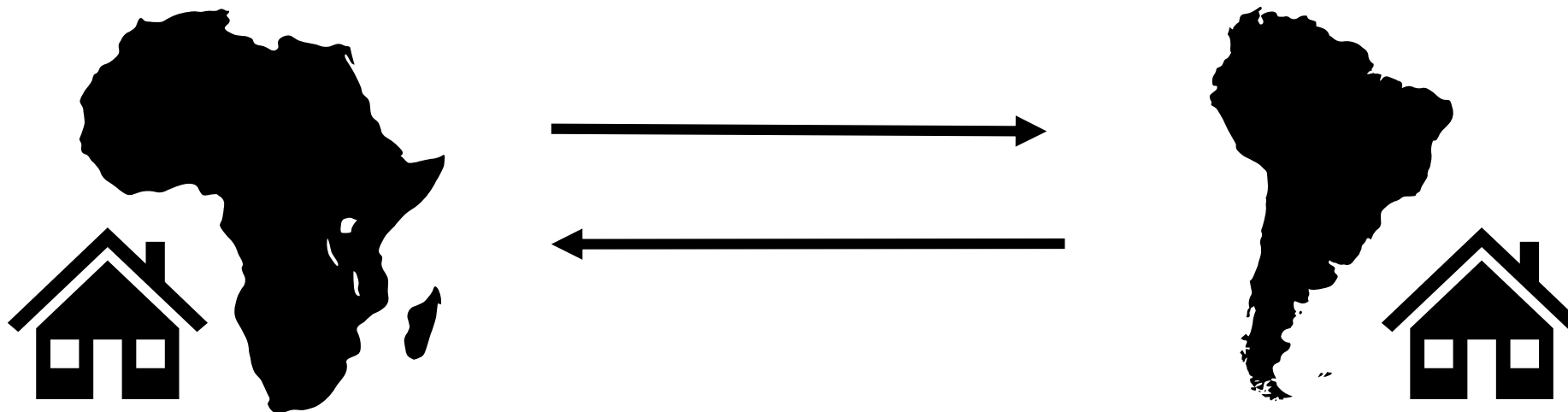
Jämföra skolor i ett område med skolor i ett annat område inom skolhuvudmannen

Hur kan man jämföra data – Regionuppföljare

Jämföra elever som går i skolan i en kommun jämfört med elever som går i skolan en annan kommun

Hur kan man jämföra data – Regionuppföljare

Jämföra elever som BOR i en kommun jämfört med elever som BOR en annan kommun

Fördelar med Elevhälsodata Väst

- Samtliga skolhuvudmän ställer identiska frågor till eleverna, vilket möjliggör jämförelser.
- Eftersom frågorna i grunden är desamma och successivt byggs på i de högre årskurserna, kan Uddevalla, som nu genomför sitt femte skolår med data, jämföra GRUPPEN elever från årskurs 4 år 2022, årskurs 8 år 2024 och snart även första året på gymnasiet (år 2026).
- Ett enhetligt arbetssätt skapar förutsättningar för att dela och framställa generiskt stödmaterial.

Forskning

- Datan går över på individnivå men presenteras anonymiserat och aggregerat från databasen
- MEN med godkänd etikansökan och men- och sekretessprövning går det att få tillgång till personnummer och forska på datan och koppla till olika register.

Frågor?

Stina Lempert Taxén

Utredningssekreterare på Socialdepartementet

PAUS

Åter 10:00

ETT EXPERTUTLÅTANDE:
SKOLSKÖTERSORS UPPLEVELSE OCH PERSPEKTIV
MED GENOMFÖRANDET AV EHDV

En Kvalitativ Analys

Thessaly Alexander
Funktionskoordinator EHDV

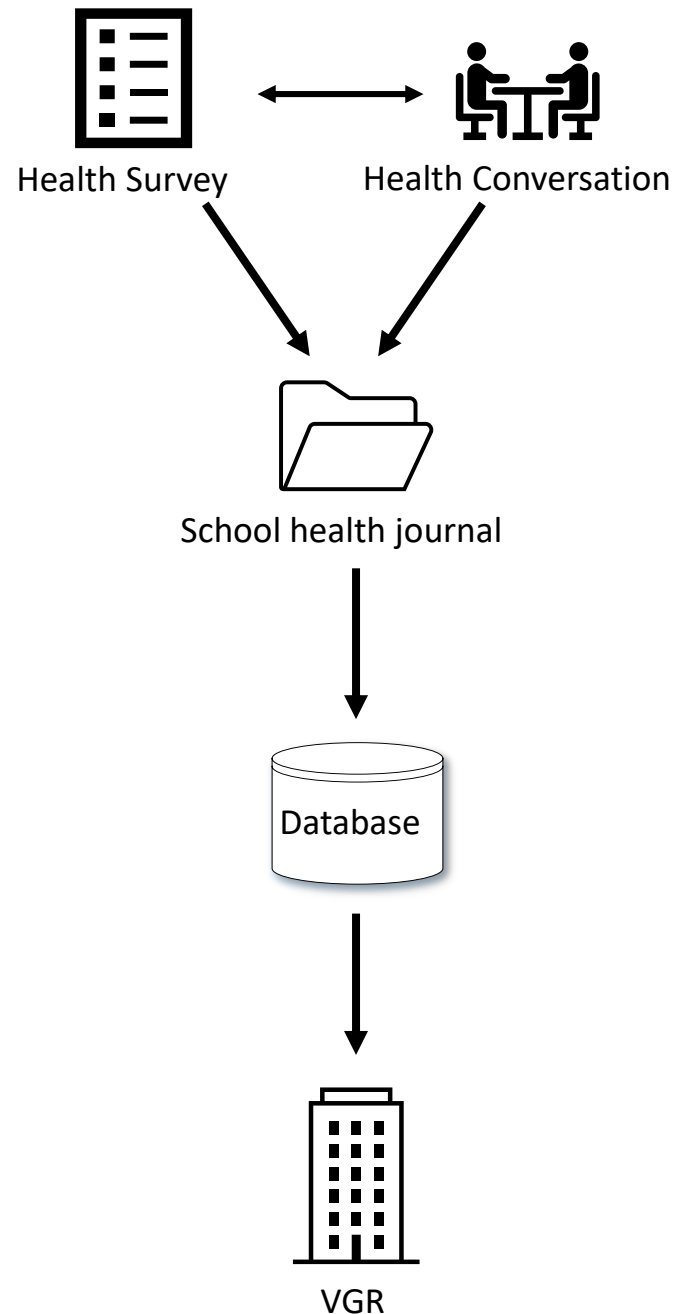
Skapande av EHDV

EHDV skapades för att fylla luckan i information om ungdomshälsa i VG och för att skapa en centraliserad och tillgänglig resurs för att kunna fatta evidensbaserade beslut kring ungdomshälsa

“No data, no problem

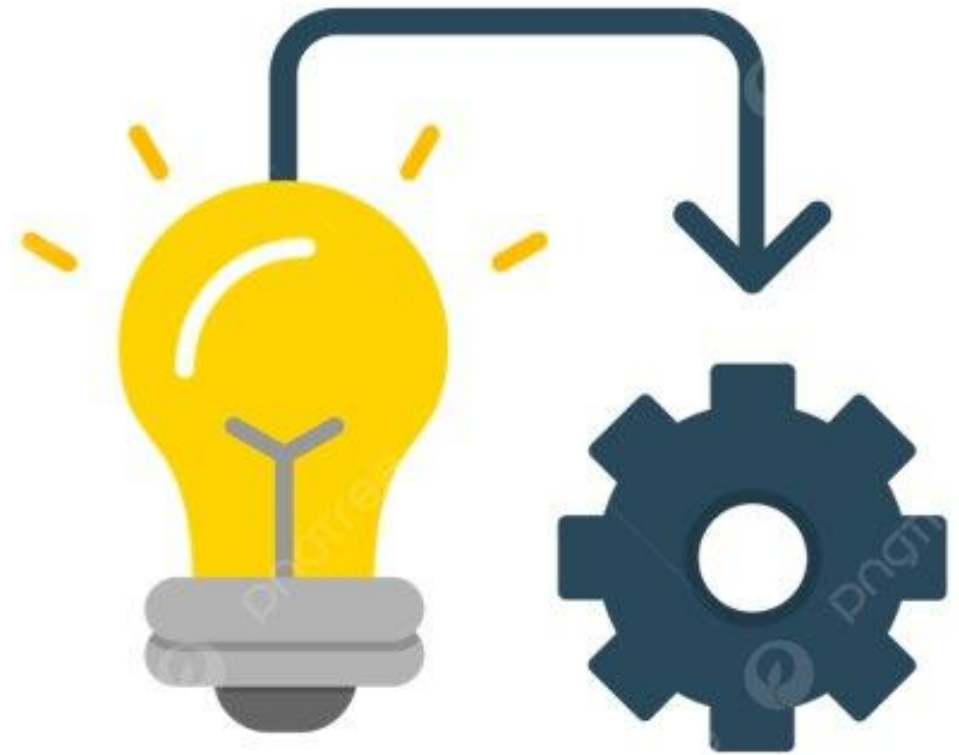
No problem, no action”

-Sir Michael Marmot

Implementation

- Implementation: processen att omvandla ideer eller policy till handlingsbara insatser
- Strategier för att genomföra en insats är avgörande för framgången av programen
- Implementering av EHDV omfattar hur hälsoenkäten, hälsosamtalet, och EHDV-databasen tjänar till att nå målet att förbättra förståelsen för och förmågan att tillgodose elevhälsobehoven i Västra Götaland

Forskningsfråga

Att utforska skolsköterskors erfarenheter och perspektiv när det gäller implementering av EHDV på sina respektive skolor

- FF 1: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med genomförandet av elevhälsoenkäten
- FF 2: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs enkät som stöd under hälsosamtalet
- FF 3: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs database som arbetsstöd

Metoder

- Frivilligt deltagande genom rekryteringsbrev som sprids via MLA-nätverk
- Semi-strukturerade intervjuer via Teams
- Kvalitativ analys
- Översättning och tolkning följde iterativ feedbackprocessen

<u>Beskrivning</u>	<u>Antal</u>
<u>Års erfarenhet som skolsköterskor</u>	
<5	3
5-10	3
10<	5
<u>Rapporterade inte</u>	1
<u>Årskurs ansvarig för*</u>	
4th	8
8th	4
<u>1:a gymnasiet</u>	3
<u>Års erfarenhet med EHDV</u>	
1	6
2	2
3+	4
<u>Elevpopulation ansvarig för**</u>	
Total varierade från	270-1620
EHDV elever varierade från	45-240
<u>Total antal skolsköterskor intervjuade</u>	12
<u>Total antal kommuner samplade</u>	5

Notera. *3 av de intervjuade sjuksköterskorna ansvarade för både 4:e och 8:e klass elever
 **Sköterskor ansvarar för mer än bara eleverna i EHDV:s målgrupper. Andra studenters behov påverkar också sjuksköterskornas bandbredd för att utföra EHDV-ansvar.

Resultat

FF 1: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med genomförandet av elevhälsoenkäten

Övergripande positivt mottagande av enkäten som undersökningsmetod och enkätens innehåll och struktur

”Det är ett bra verktyg för mig att jobba med för att få se helheten. Och jag tänker så här att ju mera jag jobbar med det ju mera jag kommer få ut mera ut av det liksom” (0804-5)

”Jag tycker att [EHDV] kan vara en tillgång... att få fram vad tycker barn och ungdomar och hur har de det egentligen” (0404-8)

”Jag tycker att [programet i] grunden är väldigt positivt Man försöker skruva på det så att det blir så bra som möjligt. Det blir ju liksom ett arbete som kommer att fortsätta för alltid. Det kan ju alltid bli bättre och bättre... Att man gör det här tillsammans och att man kan få ut något väldigt positivt.” (0404-7)

Resultat

FF 1: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med genomförandet av elevhälsoenkäten

Stort behov av skolsköterskefacilitering av enkäterna

- Upplevd studentkamp med ordförråd och hälsobegrepp
- Upplevd svårighet för eleverna att fokusera under tiden som behövs för enkäten
- Behov av hjälp med IT-frågor

“Där behöver jag också jättetydligt förtydliga [begrepp], för det gjorde jag inte först och då märkte jag det blir fel. ” (2203-4)

“Eleverna orkar inte hålla fokus så länge att vi först kan titta på den och sen gå igenom enkäten, framför allt inte i årskurs 4. ” (0404-8)

“Det är alltid någon som inte har skickat in den sen då utan det har blivit liksom- alltså de har missat svara på någon fråga eller så kan de bara random svara. Och så är det inte relevant. ” (1004-11)

Resultat

FF 1: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med genomförandet av elevhälsoenkäten

Skolsköterskor ville utveckla frågeområdet och frågeformulering att få fram den information de ville fokusera på

[I hänvisning till sexuellt hälsofrågor] Jag tycker de är lite så där. 'Jag har haft sex med någon men inte skydd.' Och 'nej, jag har inte haft.' Alltså bland kanske man önskat mer som var på den förra enkäten vi använde om. Man känner till hur man skyddar sig mot könssjukdomar respektive oönskad graviditet. (0304-3)

“Vi är ju fortfarande vårdpersonal...Jag kan tycka att många av skolmiljön frågorna lägg det på lärare eller specialpedagoger att ställa frågor om det tycker jag. (2203-4)

Resultat

FF 2: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs enkät som stöd under hälsosamtalen

Skolsköterskor identifierade ett hälsofrämjande arbetssätt som ett övergripande mål i sin roll och hälsosamtalen var avgörande för att nå det målet

“Mitt uppdrag är det ju att lära eleverna att kunna tänka kring att göra hälsosamma val för framtiden. .”

(1204-13)

”Jag har en uppgift och det är ju att [säkerställa att elever] ska kunna genomföra sina studier på bästa sätt. Och klara de..” (0404-7)

“Målet är ju att jobba hälsofrämjande och hälsosamtalen är ju den absolut enskilt största arbetsuppgiften jag har så.

” (2703-2)

Resultat

FF 2: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs enkät som stöd under hälsosamtalen

Skolsköterskor ansåg att EHDV var en stark grund att basera sina hälsosamtal på

- Likert-svarsskalan tillåter nyanserad konversation
- Enkätformatet underlättade naturlig introduction av hälsoämnen

”Jag tycker om de här skattnings frågorna... Man frågar, 'hur kommer det sig att du valde en trea' och liksom då det är mycket lättare att fokusera på siffran på något vis. Fast det är ju innehållet bakom det.” (0304-3)

”Jag tycker ju att enkäten kan vara som en dörröppnare för mig att prata mer om ett ämne...För att det bli naturligare för mig att ställa frågor, följdfrågor om det. Det bli enklare för eleverna att prata om det” (2203-4)

Resultat

FF 2: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs enkät som stöd under hälsosamtalet

Konversation tillåts för kvalitetskontroll med datan

- Kan ändra svar för att representera elevers faktiska känslor
- Otydlighet om hur man ska åstadkomma detta på ett etiskt och konsekvent sätt

”Ofta så blir det ändringar i frågorna för att antingen de har missförstått frågan när man klargör för dem. Eller så har det situationen ändras” (0804-5)

”Det är ju deras värld så att det blir ju inte fel. Men om man tar statistik utan samtalet så kan man dra fel slutsatser” (1004-12)

Resultat

FF 2: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs enkät som stöd under hälsosamtalen

Längden på EHDV undersökningen skapade problem

- Kompromissad förmåga att generera produktiva hälsosamtal
- Ökad efterfrågan i tid leder till minskad bandbredd* för andra ansvarsområde

“På samtalet att flyta utifrån svaren ska man gå rakt, pang, pang, pang och då kändes det som att jag ställde dem mot väggen om jag liksom läste upp en fråga och deras svar. Så skulle dom liksom nästan vara artiga lite så här prov läxförhör liksom.” (0304-3)

“Det blir inget samtal utan det blir ett jädra avskräckande för det är för många frågor”
(2203-4)

Resultat

FF 3: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs database som arbetsstöd

Sjuksköterskor uttryckte en stark önskan om att kunna använda resultaten av EHDV i sitt nuvarande arbete

“[Enkät resultat] ska ju inte behöva att det ska utläsas en statistik om 10 år utan här och nu. Hur använder jag den här datan har idag och i min skola” (0404-7)

”Men förhoppningen är ju att man ska kunna använda det för att kunna förändra saker som inte är bra för och lägga resurser på rätt plats eller rätt sak för barn och unga.” (0404-8)

Resultat

FF 3: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs databas som arbetsstöd

Svårigheter med insamling av samtycke begränsar representationen av EHDV data

“En så länge så kommer jag nog inte att använda just EHDVs statistik utan snarare vara att datajournalistik spelprogram den statistiken vi kan få därav för där får vi ju med alla oavsett om vårdnadshavarna har lämnat samtycke eller inte (0404-8)

“Ja, hur kan vi lita på statistiken när-
Ja, framför allt när man när det är så
få på scen?” (0404-8)

Resultat

FF 3: Skolsköterskor upplevelse och perspektiv med användning av EHDVs databas som arbetsstöd

Osäkerhet i statistiska och tolkningskompetenser

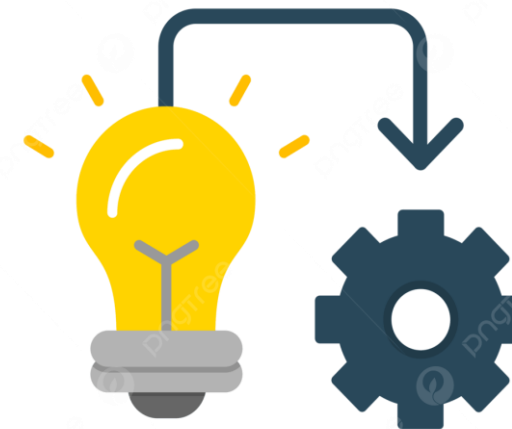
Efterfrågan på utbildning eller tillhandahållande av datatolkning av VGR

”Vilka frågor svarar på vilka frågeställningar vetenskapligt då eller evidensbaserat? Ska jag tänka på att känna sig ofta besviken är den kopplad till välbefinnande eller... hur skulle vi kunna kopplas?
(0304-3)

”Jag vill gärna få hjälp med att fingöra hur statistiken presenterar också. Det var vi lite lovade innan att vi skulle få det skulle komma ett verktyg till det här.” (2203-4)

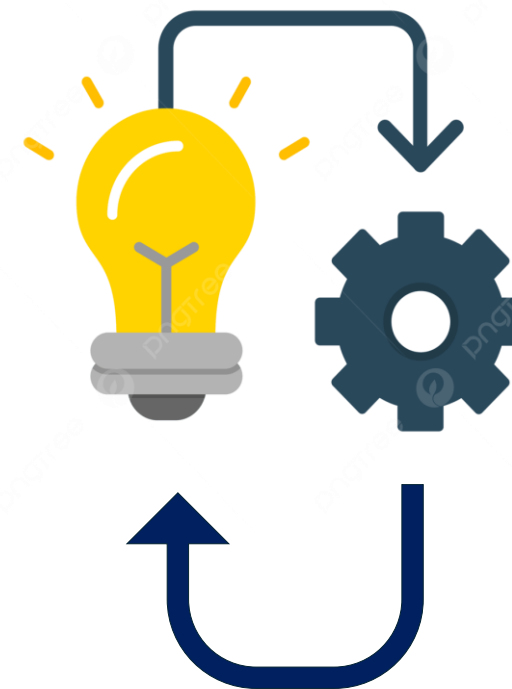
Take Homes

Styrkor	Behov av förbättring
Flexibel arbetssätt som kan bli anpassad till unika behov	Otydlighet i konsekvent arbetsmetoder
EHDV struktur är ett komplement till nuvarande system	Ökat tidbehov med genomförandet
Uppskattnig för stödmaterialet som finns	Saknar information och träning om databasen
EHDVs mål överensstämmer med skolsköterskors mål inom elevhälsa	Önskan om en bättre koppling till VGR
	Svårigheter med samtyckeinsamling

Take Homes

Styrkor	Behov av förbättring
Flexibel arbetsätt som kan bli anpassad till unika behov	Otydlighet i konsekvent arbetsmetoder
EHDV struktur är ett komplement till nuvarande system	Ökat tidbehov med genomförandet
Uppskattnig för stödmaterialet som finns	Saknar information och träning om databasen
EHDVs mål överensstämmer med skolsköterskors mål inom elevhälsa	Önskan om en bättre koppling till VGR
	Svårigheter med samtyckeinsamling

Frågor och funderingar innan vi går över till åtgärder?

Tematräffar, Öppet forum, och Nyhetsbrev

- Målet är en förbättrad koppling till VGR
- Ökat tidbehov med genomförandet
- Otydlighet i konsekventa arbetsmetoder
- Saknade information och utbildning kring databasen

- Tematräffar (4 på våren och 3 på hösten)
- Öppet Forum (varje månad)
- Nyhetsbrev (1-2 gånger per termin)

Helst så vill jag ju ha en enkät i hela Sverige likadant och då får vi ju det synligt vad vi skolsköterskor gör. Att vi träffar alla och vi får en jättedatabank som kan vara använt i folkhälsoperspektiv till hur många forskningsområden som helst. (2703-1)

Informationsfilm

- Ett mer enhetligt arbetssätt mellan och inom kommuner
- Eleverna får samma information
- Filmen förklarar
 - Syftet med enkäten
 - Svåra ord
 - Samtycke
 - Vem som kan se svaren och dataöverföringen
- Filmen producerades av EHDV teamet men bollades i en arbetsgrupp bestående av MLAer.

Men förhoppningen är ju ändå att liksom att man ska kunna använda det för att kunna förändra saker som inte är bra för och lägga resurser på rätt plats eller rätt sak för barn och unga liksom. (0404-8)

“Där behöver jag också jättetydligt förtydliga [begrepp], för det gjorde jag inte först och då märkte jag det blir fel. ” (2203-4)

Revidering av enkäterna

- Korrigerat och tagit bort vissa frågor inför HT2024
- Undersöker härnäst frågor kring skärmtid

[I hänvisning till sexuellt hälsofrågor] Jag tycker de är lite så där. 'Jag har haft sex med någon men inte skydd.' Och 'nej, jag har inte haft.' Alltså bland kanske man önskat mer som var på den förra enkäten vi använde om. Man känner till hur man skyddar sig mot könssjukdomar respektive oönskad graviditet. (0304-3)

1. Om du har haft sex tillsammans med någon, använde ni kondom som skydd mot könssjukdomar?

Ja Nej Behövdes inte Jag har inte haft sex Vill inte svara

2. Om du har haft sex tillsammans med någon, använde ni något skydd mot graviditet?

Ja Nej Behövdes inte Jag har inte haft sex Vill inte svara

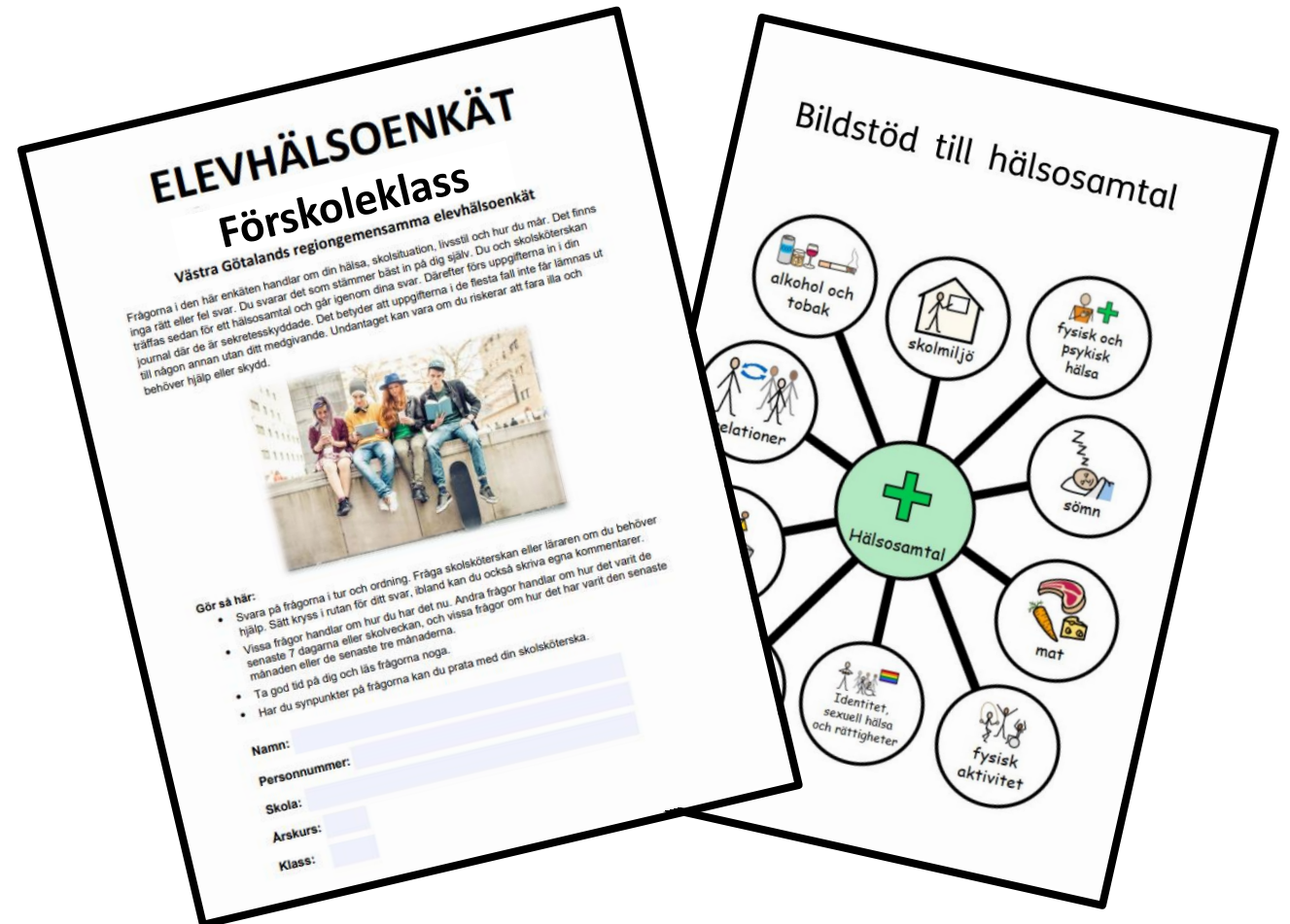

33. Vet du hur man skyddar sig mot sexuellt överförbara infektioner och oönskad graviditet?

Ja Nej Vill inte svara

Utveckling av enkäterna

- Pilotstudier pågår just nu av förenklad enkät för anpassad skola samt förskoleklass

PAUS

Åter 10:50

Breakout room

Ni kommer delas in i breakout rooms med ca 5 personer i varje.

Rummet är öppet i 20 min och stängs sedan automatiskt för att återsamla oss för återkoppling från breakout roomsen

Det vi vill att ni diskuterar är:
Hur gör ni i eran verksamhet för att lyssna in användarna och utföra förbättringar ur ett användarperspektiv?

Återsamling

Tack för deltagandet!

Vilka vill vara värdar
till våren och
hösten nästa år?

